

Navidezni januarski predah je za nami in spet smo v polnem zamahu. Pravim navidezni, ker se v resnici ničesar ni ustavilo. Obveznosti in druge zahteve so v bistvu prav takšne, kot v kateremkoli obdobju leta. Vsak minus, na proizvodnem ali drugem področju, bo potrebno nadoknaditi. Morda nam začetek leta prizanaša s prazniki in podobnimi stvarmi, tako da imamo vsaj občutek miru.

Je pa zato postal neusmiljen že letošnji februar. Slovenski kulturni praznik Prešernov dan v evforijo aktivnosti pravzaprav še ne moremo šteti, olimpiado pa zagotovo. Prešernov dan je bil sicer zelo odmeven v časopisju in drugih informacijskih sredstvih, v »praksi« pa ni povzročil posebnega razburjenja. Vsaj ni mogoče trditi, da se je za to zmanjšala ali povečala proizvodnja. So se pa zato toliko bolj razburjali kulturniki sami, ki spričo pičlih sredstev, namenjenih za to dejavnost, ne morejo mimo primerjav s Cankarjem, pisateljem-proletarcem, katerega življenjski standard je bil enak standardu avstrijskega štabnega oficirja, ta pa ni bil nizek (navedba je iz »pogovora z Matjažem Kmeclom« v 5. št. Komunistu).

Dokaj drugačen dogodek je ta naša olimpiada (ne vsaka), ki ima sicer tudi zvezo s kulturo — namreč telesno, v resnici pa imajo njeni vzvodi in vplivi toliko razsežnosti, da razpravljanje o njih presega možnosti našega glasila. Na tem mestu bi se morda spomnil lei deje nekatereh v sindikatu (ne domačem), da se je s posebnimi akcijami potrebno pripraviti na olimpijske dneve, da bi se izognili izgubam delovnega časa. Imeli smo srečo, da so to idejo opustili, sicer bi bile izgube očitno večje.

Vse omenjeni dogodki pa so za nas, kot Verigarje, vendarle obnorni, v tem smislu, da nanje nimamo bistvenega vpliva. So tudi prijetni v primerjavi z zoprnostjo referendumov, zaključnih računov, prebiranja poslovnih poročil in podobnih zadev. Morda si pri slednjih mislimo, da bo že nekdo poskrbel zanje, nas pa naj pustijo pri miru. Težko se je sprijazniti z mislijo, da so kljub vsem okoliščinam to stvari, bistvene za življenje tovarne. Seveda moramo pri tem ločiti vsebino od oblike. Prav oblika, in to zelo formalizirana oblika odločanja pa je tista, ki marsikoga odvrča od odločanja, drugi pa jo utegnejo tudi zlorabiti. Značilen vtis brezizhodnosti je dal naš zadnji referendum. Ne bi ponavljal, kaj je na njem bilo, vendar pa

so bile to zadeve, ki jih neka taka delovna organizacija kot je Veriga, mora urediti in tudi urediti, če hoče, da gre v korak s časom, zahtevami okolice, trga, interesi delavcev samih itd. Nekaj teh zadev ni bilo sprejetih v vseh tozdih, zato pač ne veljajo in do nadaljnjega jih še ne bo mogoče ponavljati. Razloge za to je komaj vredno posebej raziskovati in analizirati, saj se podobno, še v večjem obsegu, dogaja tudi drugod. Gre očitno za določen odpor do aktivnega sodelovanja in raznoraznih razlogov, za nepoznavanje stvari (ker vsak vsega pač ne more vedeti), pa tudi za klasične »revolucionarne« pritiske za pridobitev kakšnih pravic. Seveda pa teh razlogov ni mogoče pripisovati vsem, kajti rezultati glasovanja skoraj vedno pokažejo, da se je dejansko negativno opredelila le manjšina, ker se odsotni in neveljavna glasovanja avtomatično prištejejo negativnim glasovom. Pravzaprav niti ne želim ugotavljati, kdo ima prav ali ne, kdo ima razloge, kdo jih pa nima, dejstvo je le, da se na ta način ne premikamo z mesta in to zagotovo ne more biti dobro.

Omenjeni problem pa je na nek način v nasprotju s pričakovanim poslovnim rezultatom za leto 1983, kar bi utegnili pomeniti dokajšnjo naključnost in nesmotrnost referendumskih odločitev. Zaključnega računa v tem trenutku še ne poznamo, vendar gre zanesljivo za relativno ugodnejše podatke kot v preteklih letih. Izhodišče za bodoče poslovanje je torej kljub vsem okoliščinam, ki jih narekujejo gospodarske razmere, lahko optimistično. V tej zvezi bodo zanesljivejši tudi osebni dohodki, čeprav se bodo morali gibati v skladu z družbenimi usmeritvami in neposrednim okoljem. V zadnjem času je uspel tudi uvoz pomembne opreme za Verigarno in Sidrne verige, zaključili so se nekateri izvozni posli, pripravil se je program rudarskih verig, napreduje pa tudi obnova stare kovačnice, zato nekih izrazitih notranjih razlogov za slabo voljo ne more biti. Ob tem in spričo množice vsakodnevnih obveznosti so reakcije na članek »Pogovor uredništva« v pretekli številki dokaj drobna epizoda vsega dogajanja, kljub relativni teži v preteklosti.

Poolimpijsko obdobje in dneve množičnih sestankov ob zaključnih računih bo označeval 8. marec, zato na počitek ni mogoče računati. Sicer se je pa v komentarje ob tem prazniku nevhvaležno spuščati, zato raje zaključujem z željo, da bralke tega glasila prijetno preživijo ta dan.

Vsem bralkam čestitamo k 8. mrazu

Kakšni osebni dohodki v prvem kvartalu 1984

Pri osebnih dohodkih za november smo izplačali poravnavo za enajst mesecev leta 1983 v višini 80 odst. na osnovo. To je dopuščal izračun glede na izpolnjevanje dogovora o uresničevanju družbene usmeritve dohodka v letu 1983. Ker je bila v decembru dosežena ugodna realizacija, smo ocenili, da smemo pri rednem izplačilu dodati še 4,5 odst. sredstev za osebne dohodke na račun poravnave za nazaj. Istočasno smo se zavedali, da takšne višine vsaj v prvih mesecih leta 1984 ne bomo mogli obdržati in da bodo izplačani osebni dohodki v januarju nižji.

Za leto 1984 velja nov družbeni dogovor, ki se razlikuje od prejšnjega predvsem po metodologiji izračuna višine dovoljenih osebnih dohodkov. Že v planskih aktih je potrebno opredeliti osnove in razmerja za oblikovanje sredstev za osebne dohodke in skupno porabo na osnovi poslovnega uspeha. Le na osnovi boljših delovnih in poslovnih rezultatov bo mož-

no povečati osebne dohodke. Tako je potrebno v samoupravnih splošnih aktih določiti osnove za spremljanje poslovnih rezultatov in gibanje osebnih dohodkov v odvisnosti od rezultatov. To bomo pri nas uredili s posebnim sklepom, ki bo urejal ta vprašanja za leto 1984, kar je podobno kot v preteklih letih.

Dogovor predlaga kazalnike, po katerih naj bi merili uspešnost poslovanja. Pri tem pa naj bi povečali sredstva za osebne dohodke ob istočasnem povečanju sredstev za akumulacijo. S tem želimo doseči, da bi delovne organizacije dosegle vsaj minimalno reprodukcijsko stopnjo. Tako kot v preteklem letu so tudi v letu 1984 osnovni pokazatelji uspešnosti poslovanja: fizična produktivnost dela, donosnost uporabljenih sredstev, gospodarsko poslovanje, dohodek na delavca in izvozni rezultati. Pri tem naj bi dosežene rezultate primerjali z doseženimi v letu 1983, z načrtovanimi za leto 1984 in pa z rezultati so-

rodne ali enake dejavnosti. Tiste organizacije, ki bi dosegale nadpovprečne rezultate, naj bi izplačevale tudi nadpovprečna sredstva za osebne dohodke in skupno porabo na delavca. Novost je v tem, da izkazane rezultate po kazalcu donosnosti (akumulacija v primerjavi s povprečno uporabljenimi poslovnimi sredstvi) primerjamo z doseženimi v preteklih letih. Zagotovili naj bi hitrejšo rast sredstev za reprodukcijo, kar je naš skupni cilj, saj smo v preteklosti premalo dohodka razporejali v te namene. Ta ugotovitev velja tudi za našo delovno organizacijo.

Če je temeljna organizacija v zadnjih treh letih dosegala višjo reprodukcijsko stopnjo od povprečne v enaki ali sorodni dejavnosti in izplačevala v letu 1983 višje osebne dohodke, lahko v letu 1984 ohrani ali poveča delež sredstev za akumulacijo v dohodku. Isto velja za tiste organizacije, ki so dosegale nižjo akumulacijo in nižje osebne (Nadaljevanje na 2. strani)

Proizvodnja v januarju

V januarju smo proizvedli skupno 1.820 ton izdelkov, to je za 3 % manj kot je bilo planirano. Eksterne proizvodnje je bilo 1.035 ton, kar predstavlja 57 % skupne proizvodnje. Presežen je samo plan količinske interne proizvodnje, in sicer za 4 %. Proizvodnji plan sta količinsko presegli Vijakarna in Sidrne verige pri eksterni proizvodnji ter Kovačnica in Sidrne verige pri proizvodnji za interni trg. Vrednostna proizvodnja je nižja od planirane, le Vijakarna in Sidrne verige sta presegli plan eksterne proizvodnje. Kovačnica pa plan za interno proizvodnjo.

Vijakarna je dosegla ugodne proizvodne rezultate, količinsko je v kg plan dosežen v višini 117 %, kosovno pa 100 %. Odprema je dosežena v višini 115 %.

V Verigarni je proizvodnja količinsko in vrednostno nižja od planirane. Pomembnejši izpad proizvodnega plana je zaradi normalizacije in kalibriranja pri stojno varjenih verigah Ø 9,0 — 11,0 mm, pri snežnih verigah za osebna vozila zaradi embalaže, pri snežnih verigah za tovorna vozila in pri zaščitnih verigah pa zaradi cementacije. Pri snežnih verigah za traktorje je izpad proizvodnje zaradi vzmeti. Odprema je za 22 % nižja od planirane, od proizvodnje pa je višja za 13 %.

Sidrne verige so presegle količinski proizvodni plan za eksterni in interni trg, vrednost pa samo pri eksterni proizvodnji. Odprema je nižja od planirane za 6 %, od proizvodnje pa za 13 %.

Kovačnica je precej presegla planske obveznosti pri količinski interni proizvodnji, in sicer za 62 %, eksterna proizvodnja pa je za 22 % nižja od planirane. Pomembnejši izpad proizvodnje je zaradi pomanjkanja materiala pri odkovkih serijske izdelave, pri odkovkih posamezne izdelave pa je izpad zaradi pomanjkanja kapacitet. Plan ni dosežen pri bremenskih verigah zaradi sestavnih delov iz internega trga, pri opremljenih žičnih vrveh pa zaradi pomanjkanja naročil. Pomemben delež v proizvodnji imajo dvoverižni transporterji, kjer pa plan ni dosežen zaradi pomanjkanja opreme. Odprema je dosežena v višini 61 %.

V Orodjarni je plan interne proizvodnje presežen za 3 %, slabo pa je doseganje plana pri eksterni proizvodnji, tako da je vrednostno skupna proizvodnja za 2 % nižja od planirane, razlog pa je pomanjkanje naročil.

V Vzdrževanju je plan dosežen v višini 90 %. Izpad proizvodnje je pri velikih popravilih.

V TIO je skupni proizvodnji plan vrednostno dosežen v višini 71 %. Plan ni dosežen pri pnevmatskih cilindrih Ø 50. 63, 80 in 120 ter pri pnevmatskih razvodnikih NV 6 — meh. zaradi pomanjkanja ma-

teriala. Pomanjkanje kapacitet je vzrok za nedoseganje plana pri nihajnih cilindrih, pnevmatskih razvodnikih NV 4 el., NV 10 — meh. in NV 25, pomanjkanje naročil pa pri membranskih cilindrih in pri

bimetalnih termometrih. Odprema je dosežena v višini 64 %.

Vrednostni in količinski podatki o proizvodnji v januarju so za posamezne tozde razvidni iz naslednjih tabel:

Količinska proizvodnja za januar

v tonah

Tozd	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.
Vijakarna	252	296	117	—	—	—	252	296	117
Verigarna	386	267	69	11	9	82	397	276	70
Sid. ver.	318	344	108	704	713	101	1022	1057	103
Kovačnica	164	128	78	39	63	162	203	191	94
DO Veriga	1120	1035	92	754	785	104	1874	1820	97

Vrednostna proizvodnja za januar

v 000 din

Tozd	Eksterna proizvodnja			Interna proizvodnja			Skupna proizvodnja		
	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.	plan	dosež.	ind.
Vijakarna	42.880	54.189	126	1.160	686	59	44.040	54.875	125
Verigarna	63.420	36.736	58	4.179	3.993	96	67.599	40.729	60
Sidrne verige	45.840	48.133	105	56.432	52.741	93	102.272	100.874	99
Kovačnica	42.021	31.905	76	8.950	12.226	137	50.971	44.131	87
Orodjarna	1.115	349	31	12.739	13.162	103	13.854	13.511	98
Vzdrževanje	294	79	27	16.783	15.313	91	17.077	15.392	90
TIO	29.511	21.347	72	1.161	409	35	30.672	21.756	71
DO VERIGA	225.081	192.738	86	101.404	98.530	97	326.485	291.268	89

Sindikrat in množična inventivna dejavnost

Množična inventivna dejavnost je del širšega raziskovalno-razvojnega področja, ki pa še ni postala enakovredna sestavina samoupravnega načrtovanja in odločanja. Zato ima tu sindikat pomembno nalogo: spodbujati samoupravno normativno urejanje tega področja; se pravi, da bo treba v planske akte ozdov bolj kot doslej vnesti razvoj raziskovalnega dela in inovacij v smislu tehničnih izboljšav in izumov ter naložb v tehnično-tehnološko posodabljanje.

Še prej pa bomo morali v sindikatu doseči, da bodo v ozdih ugotavljali prispevek inovacij k razvoju ozda in k povečanju dohodka, da o vrednotenju — nagrajevanju dela inovatorjev ne govorimo posebej. Očitno je, da še obstajajo močni ekonomski, psihološki in drugi vzroki, ki preprečujejo učinkovitejšo spodbujanje in nagrajevanje delavcev za množično inventivno dejavnost.

Izboljšanje obstoječe tehnologije je tudi zaradi gospodarsko-političnega položaja pomembno vprašanje tudi za sindikat. Drugo pa je ustvarjanje novega znanja, kar tudi še ni ustrezno rešeno. Med drugim bo tu treba uveljavljati večjo povezanost ozdov z raziskovalnimi organizacijami in obratno.

Dosedaj je veliko ozdov sicer sprejelo samoupravne sporazume o inovacijah, vendar je še

veliko vzrokov za zaostajanje inovacijske dejavnosti: od pomanjkanja strokovnih kadrov in služb za to področje, premajhne podpore družbenopolitičnih odganzacij, slabe opredelitve delovnih dolžnosti (kaj s področja inovacijske dejavnosti spada v delovno dolžnost strokovnih delavcev), nepoznavanje zaštite inovatorskega dela do preproste nevoščljivosti. Če bi v ozdih razpolagali z natančnejšimi podatki o inovacijskem dohodku, bi se izognili marsikateremu sporu, ki nastane med ozdi in avtorji inovacij. torjem inovacij je v povprečju 5-odstoten, kar je po mnenju Delež posebnih nadomestil av-sindikata premalo. Dejstvo pa je, da tudi sami ozdi niso zado-sti družbenoekonomsko spodbu-jeni za razvijanje inovacijske dejavnosti. Ozdi inventivno dejavnost načrtujejo še dokaj enostransko, pretežno finančno; knjigovodsko-računovodsko spremljanje inovacij pa lahko prispeva tako k ustreznijšemu planiranju kot tudi kot podlaga za določanje posebnih nadome-stil.

V poslovnih poročilih oziroma v obravnavah zaključnih računov pa bi veljalo posebej prikazati tudi učinke inovacij v dohodku tozda ter delež osebnih dohodkov, ki jih kot rezultat povečanega dohodka na podlagi inovacij prejmejo vsi delavci.

Denarna pomoč otrokom v občini Radovljica

(domicilna zaštita družine)

Od leta 1981 dalje obstoji nov element pomoči družini — domicilna zaštita družine, ki ima tako zožene kriterije, da sicer prejema družina z otroki denarno pomoč, četudi presega skupni mesečni dohodek cen-zusno mejo oziroma dohodkovni pogoj o višini denarne pomoči otrokom v letu 1984, ki bo predvidoma določen v mesecu marcu na družinskega člana, vendar le, če je poleg slabih materialnih razmer prisotna še druga socialna patologija.

Torej kot osnova za predlog za domicilno zaštito družine služijo minimalni življenjski stroški za odraslega in otroka, motiv pa posebne socialne okoliščine kot npr. zaradi težje bolezni v družini ali invalidnosti, ki znižujejo materialno stanje v družini ali zaradi druge socialne patologije (duševna bolezen, kronični alkoholizem).

Denarna pomoč se lahko dodeli le otroku, ki živi na območju občine, in sicer enkratno, večkratno ali stalno pomoč v funkcionalni obliki ali denarju.

Tisti, ki smatrajo, da so upravičeni do domicilne zaštite družine ali že prejemajo tako obliko denarne pomoči, so dolžni, da do 15. marca tekočega leta predložijo zahtevek in ustrezn dokazila tudi za ugotavljanje nadaljnje upravičenosti do denarne pomoči, in sicer pri Skupnosti otroškega varstva Radovljica, Komisiji za denarne pomoči. Obenem naj se zglasijo v kadrovski službi, ker je poleg prošnje potrebno tudi mnenje o socialnem položaju družine, v kateri otrok živi.

Marija Zupanc

(Nadaljevanje s 1. strani)

Kakšni osebni dohodki v prvem kvartalu 1984

dohodke. Če so dosegali višjo stopnjo akumulacije in nižje osebne dohodke ter skupno porabo, lahko zmanjšajo delež akumulacije, v nasprotnem primeru pa morajo povečati delež sredstev za akumulacijo v dohodku. Dosegli naj bi vsaj minimalno reprodukcijsko stopnjo, ki znaša po dogovoru polovico povprečne dosežene reprodukcijske stopnje v zadnjih treh letih v določeni dejavnosti.

Pri sredstvih za skupno porabo delavcev daje dogovor prednost regresiranju toplega obroka in letnega dopusta. Ne daje pa nobenih usmeritev glede višine izplačevanja. Pri regresiranju prehrane je dovoljeno namenjati 10 odst. povprečnega mesečnega osebnega dohodka delavcev v preteklem letu, kar pomeni 1.730 din mesečno. Za delavce v materialni proizvodnji se ta regres še vedno šteje v materialne stroške, za delavce izven nje pa se financira in sklada skupne porabe. Več bomo o planirani porabi sredstev skupne porabe govorili na zborih delavcev v času razprave o zaključnem računu 1983.

Metodologija izvajanja dogovora določa, da je treba pri dvigu sredstev za osebne dohodke za mesec januar 1984 predložiti

izjavo, v kateri se delavci opredelijo, kaj bo osnova za izračun akontacij za januar. To je lahko povprečni osebni dohodek v letu 1983 ali pa december 1983. Pripravili smo predlog za delavske svete TOZD in DSSS, da upoštevamo za osnovo decembrske osebne dohodke. Ta osnova bo veljala tako dolgo, dokler ne bodo doseženi boljši rezultati dela v skladu z usmeritvami dogovora, kar bomo ugotovili konec aprila za poslovanje v prvem kvartalu 1984. V januarju, februarju in marcu pa se bo osebni dohodek na delavca gibal do višine 22.619 din neto.

Skupaj z zaključnim računom moramo SDK predložiti tudi planirana razmerja delitve dohodka za leto 1984 in to za vsako temeljno organizacijo posebej. Ker ugotavljamo uresničevanje dogovora na ravni delovne organizacije, bo verjetno prišlo do odstopanj, saj vse temeljne organizacije ne poslujejo v enakih pogojih gospodarjenja. Pri vsem tem pa moramo upoštevati sprejeto resolucijsko izhodišče, da bo rast osebnih dohodkov za 20 odst. počasnejša od rasti dohodka. Preko tega okvira ne bomo smeli.

M. Kozamernik

Okrogla miza

Inovacije v Verigi

Naša družba je med skromnejšimi v inovacijski dejavnosti, zato je razumljivo, da je na tem področju vloženega v zadnjem obdobju več napora, med drugim se pripravlja tudi problemska konferenca ZK Slovenije o nalogah komunistov pri krepitvi te dejavnosti. Uredništvo je zanimalo, kakšno je stanje v Verigi, povod za razgovor pa so bili tudi nekateri spori okrog avtorstva pri snežni verigi z deljenim obročem. Pri razgovoru so sodelovali Noč Pavel, Faladore Vinko, Lampe Albin, Jemc Ciril in Nečimer Alojz. Nekaj povabljenih je bilo odsotnih, uredništvo pa se tudi zaveda, da bi o tem vprašanju lahko spregovorili še mnogi drugi, pa jih zaradi omenjenih časovnih in drugih možnosti »okrogle mize« ni bilo mogoče povabiti.

Uredništvo:

Poskušajmo za začetek odgovoriti na temeljno vprašanje, kaj je inovacija in kako jo ločiti od delovne dolžnosti.

Lampe:

Inovativnost je lastnost, ki jo imajo nekateri delavci, ne glede na izobrazbo. To je torej lastnost človeka in je ne omogoči nobena šola. Človek, ki je inovator vidi stvari drugače kot ostali, hitreje prenaša principe v prakso. Dober inovator si vedno skuša olajšati delo, kar običajno prispeva najmanj k pocenitvi proizvodnje, če ne še kaj več.

Noč:

Po mojem je inovacija, v proizvodnji prenos bolj ali manj znanih tehničnih rešitev na konkreten problem v lastni delovni organizaciji. Smo pa pri tem preveč togo usmerjeni le v tehnične rešitve. Inovacije so lahko tudi na drugih področjih. Ob tem se srečujemo tudi s patenti, ki zahtevajo že izvirne rešitve, kjer ni več dilem ali je ali ni delovna dolžnost.

Faladore:

Izvirnost je osnova inovacij. Zgodovina je ovekovečila Koluma in Teslo, ki sta vsak na svoj izvirni način rešila problem jajca, da je stalo pokonci, čeprav se je zdelo, da problem ni rešljiv.

Tudi v proizvodnem procesu je veliko na videz nerešljivi-

vih problemov. Vse tiste rešitve, ki presegajo zadolžitev z delovnimi nalogami moramo uvrstiti med inovacije. Vsakomur inovacije ne ležijo in če je biti inventiven delovna dolžnost, kaj potlej storiti s tistimi, ki to niso in teh je večina?

Uredništvo:

Ugotovili smo, da je inventivnost lastnost človeka, ki se pokaže skozi rezultate dela. Ali je mogoče postaviti kriterije inventivnosti, da bi bilo možno ločiti zrnje od plevla? Nečimer:

S tem se pogosto srečujemo na komisiji za inovacije. Marsikdo meni, da je s prijavo inovacije že vse rešeno. V resnici pa se delo na inovaciji s tem šele začne. Zame seveda tudi ni inovacija to, da nekdo prijavi nekaj, s čimer se ukvarja že deset ali več let. Seveda pa je iznajti nekaj novega dosti težko in se tudi redko pojavlja. Pogosteje so modifikacije že znanih rešitev, s katerimi se rešuje konkretno problematiko. Seveda se vedno postavlja vprašanje ali nekaj je ali ni inovacija. Če je komercialist domiseln in iznajdljiv, lahko prispeva velik dohodek pri sklepanju neke pogodbe, pa mu ne bomo priznali inovacije, če pa nekdo le drugače pritrdi nek vijak, bo to že koristen predlog.

Uredništvo:

Pri nas se torej pojavljata ob inovacijski dejavnosti dve dilemi: kdo je lahko inovator in iz katere stroke so lahko inovatorji? Faladore:

Občinska raziskovalna skupnost, ki spremlja stanje po vseh tovarnah, je odkrila, da je največ inovatorjev iz vrst kvalificiranih in visokokvalificiranih delavcev. Inženirjev je med inovatorji malo, približno toliko kot NK delavcev. To si razlagam s tem, da delavci z visoko in višjo izobrazbo enostavno nimajo ustreznih pogojev za uveljavljanje inovacij. Nekdo, ki dela v neposredni proizvodnji ima vse možnosti preizkusiti svojo inovacijo, medtem ko je rešitev razvijalca odvisna od vrste akterjev, ali bo preskušena in speljana ali ne. Glede tega ravnajo na zahodu povsem drugače, zato tudi uspehi ne izostajajo. Lampe:

Zakon o tehničnih izboljšavah pozna tri stopnje inventivnih dosežkov. Najbolj zahteven dosežek je izum. Po zakonu je tudi na področju ekonomije, prava, ki je pri nas prisotna, možna inventivnost. Gre za koristne predloge, za racionalne rešitve posameznih poslovnih funkcij. Koristni predlog pa je pravtako ena stopenj inventivnih dosežkov.

Janša:

Očitno je prisotna tudi miselnost, da je inovatorstvo visokoizobraženih delavcev njihova delovna dolžnost.

Uredništvo:

Pot od ideje do rezultata inovacije je resnično dolga. Vendar, ali smo dovolj pozorni do idej, ki jih posamezniki dajejo, predvsem tisti, ki nimajo možnosti, da bi idejo razdelali?

Lampe:

Ideje se ne morejo prijaviti patentnemu uradu.

Noč:

Treba je ugotoviti, ali je ideja uporabna ali ne. Napačno bi bilo, če bi ideje zavračali.

Jemc:

Ideje nastajajo ob delu, spontano, ko rešuješ zastavljene probleme.

Lampe:

Idejo, kot fazo inovacijskega procesa, bo potrebno natančneje obdelati in opredeliti v pravilniku, ker se sicer lahko zgodi, da bo komisija zasuta z idejami, od katerih bodo mnoge dvomljive vrednosti.

Uredništvo:

Kakšni so motivi prijaviteljev predlogov?

Faladore:

Inovatorstvo je predvsem »žilica« in je več kot denar. Če bi šlo samo za denar, potem se ne bi več ukvarjal s tem.

Noč:

Izboljšave so velikokrat tudi posledica lagodnosti oz. želje z manjšim naporom doseči ali preseči normo, pri čemer mora biti seveda prisotna velika mera ustvarjalnosti. Navsezadnje je to pozitivno. Lampe:

Res je, da je večina predlogov takih, skromnejši pa smo pri resnejših zadevah. Trenutno imamo v obdelavi tri izume — zaščitne verige, skrajševalnik za bremenske verige, montažno obročasto verigo. Še zmeraj držimo pri življenju patent Rival, vložen leta 1975.

Uredništvo:

Pri predlogih je opaziti relativno veliko primerov soavtorstva. Kaj menite o tem?

Jemc:

Do soavtorstva pride velikokrat zaradi nezadostne dodelanosti delovnih nalogov pri realizaciji neke ideje. Pri delu pride do dodelav in boljših rešitev, zato je soavtorstvo upravičeno.

Lampe:

Le redka tehnična izboljšava je plod enega samega delavca. V strokovni komisiji radi vidimo, če sta predlagatelja dva ali trije, posebno, če se križajo delavci iz proizvodnje in skupnih služb. Drugače pa je, če predlagatelj vpiše na prijavo sodelavca zaradi določenih tehničnih uslug ali zaradi ljubeznave miru in zadostitve tisti slabi človeški lastnosti, ki ji rečemo zavist. Mnogi zato z inovacijo nimajo nobene zveze. Do takih primerov je prišlo celo pri podeljevanju občinske nagrade za množično inventivno dejavnost.

Noč:

Pri soavtorjih gre včasih tudi za izsiljevanje.

Lampe:

Pred leti smo imeli dve obratovodji, ki sta bila sicer priznana kot dobra, vendar sta pri inovacijah morala vedno biti zraven, sicer z inovacijo ni bilo nič.

Janša:

Morda je pritisk na soavtorstvo ali nasploh pojav vprašljivih predlogov pogost zaradi slabih dejanskih možnosti nagraditve dobrega dela.

Sodelovanje pri izvedbi nekega inovacijskega predloga gotovo zahteva spretnejšega in boljše delavca, ki ga je zato potrebno ustrezno nagraditi preko rednega sistema osebnih dohodkov, ne pa preko soavtorstva. Sistem sam sicer to povsem omogoča, ne prizna pa praksa, ki je globoko zasidrana v uravnilovki.

Faladore:

V primeru logično krmiljenih elementov sem zaradi prizadevnosti tistega, ki je risal, videl, da je vreden soavtorstva, zato sem ga tudi priznal. Pri teh logično krmiljenih elementih je kasneje prišlo do tega, da so bili opredeljeni kot delovna dolžnost, čeprav si zaslužijo patent. Problem je tudi strokovnost komisije, saj se v Jugoslaviji zelo malo ljudi ukvarja in spozna na to. Zaradi takih problemov in težav pri dokazovanju komercialne uspešnosti se je vse ustavilo.

Uredništvo:

Kakšen je po vaši oceni vpliv inventivne dejavnosti na dohodek v naši delovni organizaciji?

Lampe:

Posebej inovacijskega dohodka ne ugotavljamo, glede na izplačana nadomestila v višini 3 odst. od prihranka, kar je zneslo 55 starih milijonov gre torej za 1,5 milijarde din. Zadnje čase je čutiti določeno upadanje, računam pa, da bo z ustanovitvijo društva inovatorjev ta dejavnost izboljšana. Do sedaj so rešitve nastajale bolj ali manj spontano, zato je bil njihov učinek majhen. Večina predlogov je bila manj zahtevnih. Rezultati se bodo pokazali čez nekaj let.

Noč:

Vpliv inovatorstva je dejansko večji, kot se ga da ugotoviti s prihranki. Če ne bi na primer imeli nove snežne verige, bi zagotovo izgubili tuje tržišče. Tega ne smemo pozabiti. Ni torej dovolj misliti samo na prihranek. Podobno je v TIO. Če ne bi šli v Cetop ali Iso sistem, čez dve leti nimamo kaj iskati na tržišču.

Faladore:

Prav tako je pri logično krmiljenih elementih, kjer je sicer ocenjeno, da to ni inovacija, ampak delovna dolžnost. Noč:

Za vsakim novim izdelkom bi morali imeti že drugo re-

(Nadaljevanje na 4. strani)

Novi organi sindikata v Verigi

V decembru so potekali občni zbori osnovnih organizacij sindikata. V mesecu januarju pa smo izvedli še volilno konferenco sindikata na nivoju delovne organizacije.

Objavljamo sestav teh organov za mandatno obdobje 1984—85.

OOZS TOZD VIJAKARNA

Izvršni odbor šteje 11 članov

1. Ptiček Drago — predsednik
2. Žižek Franc — podpredsednik
3. Dijak Ivanka — tajnik (zapisnikar)
4. Dežman Franc — blagajnik
5. Baloh Julka
6. Bele Jože
7. Kavčič Ivanka
8. Kociper Štefan
9. Pavlin Marjeta
10. Tutič Ante
11. Stres Stane

Nadzorni odbor:

1. Krničar Marjan — predsednik
2. Šorl Vera
3. Jakovljevič Marko

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Avsenik Jože

Poverjenik za športno rekreacijo:
Zupan Ivo

OOZS TOZD VERIGARANA

Izvršni odbor šteje 11 članov

1. Mulej Milan — predsednik
2. Merdanovič Hasan — podpredsednik
3. Kranjc Janja — tajnik

4. Rozman Julka — blagajnik
5. Fister Lovro
6. Levstik Vera
7. Kodrič Peter
8. Justin Sandi
9. Berkopec Marija
10. Heberle Rezka
11. Pogačar Marija

Nadzorni odbor:

1. Tonejc Dora — predsednik
2. Larisi Fanika
3. Kopše Silva

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Levstik Vera

Poverjenik za športno rekreacijo:
Fister Lovro

OO TOZD SIDRNE VERIGE

Izvršni odbor šteje 11 članov

1. Pernuš Valentin — predsednik
2. Silič Hilda — podpredsednik
3. Heberle Olga — tajnik
4. Lavrič Niko — blagajnik
5. Anderle Andrej
6. Pogorevc Hubert
7. Avdič Ekrem
8. Izlakar Anton
9. Mataln Leon
10. Kužnik Miro
11. Glušič Miha

Nadzorni odbor:

1. Zakovšek Viktor — predsednik
2. Mohorič Zdravko
3. Kapidžič Jusuf

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Lukan Polona

Poverjenik za športno rekreacijo:
Beravs Jaka

OOZS TOZD KOVAČNICA

Izvršni odbor šteje 11 članov

1. Salihovič Redžo — predsednik
2. Mujakič Ibro — podpredsednik
3. Kavčič Branka — tajnik
4. Jagnjič Tomo — blagajnik
5. Horvat Martin
6. Beguš Karel
7. Habjanič Nežka
8. Nikolič Novo
9. Eržen Ciril
10. Lilek Franc
11. Purgar Jernej

Nadzorni odbor:

1. Drekonja Bogdan — predsednik
2. Purgar Jernej
3. Lindič Alojz

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Hozjan Jože

Poverjenik za športno rekreacijo:
Ljepojevič Tomislav

OOZS TOZD TIO

Izvršni odbor šteje 7 članov

1. Intihar Anton — predsednik
2. Levstik Drago — podpredsednik
3. Lahajnar Gordana — tajnik
4. Horvat Marija — blagajnik
5. Fikfak Vojko
6. Kržišnik Darko
7. Hribernik Franc

Nadzorni odbor:

1. Arh Marija — predsednik
2. Medved Ciril
3. Dobida Slavko

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Fikfak Vojko

Poverjenik za športno rekreacijo:
Hribernik Franc

OOZS TOZD ORODJARNA

Izvršni odbor šteje 9 članov

1. Mulej Franc — predsednik
2. Vovk Janez — podpredsednik
3. Panker Mira — blagajnik
4. Obradovič Ivica
5. Muršec Jožica
6. Bratuša Miran
7. Knaflič Ljuba
8. Oman Boris
9. Dvoršak Vojko

Nadzorni odbor:

1. Kornuta Brane — predsednik
2. Janškovec Marjan
3. Mohorč Franc

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Lotrič Ivan

Poverjenik za športno rekreacijo:
Selan Emil

OOZS TOZD VZDRŽEVANJE

Izvršni odbor šteje 9 članov

1. Prezelj Zvone — predsednik
2. Železnikar Srečo — tajnik
3. Jelenc Stane — blagajnik
4. Rupar Brane — podpredsednik
5. Ovsenik Pavel
6. Pogačnik Franc
7. Vrečko Ivan
8. Škof Martin
9. Kovačič Marjan

Nadzorni odbor:

1. Skumavc Frido — predsednik
2. Vidic Milan
3. Moličnik Rajko

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Rupar Brane

Poverjenik za športno rekreacijo:
Skumavc Frido

OOZS DELOVNE SKUPNOSTI SKUPNIH SLUŽB

Izvršni odbor šteje 15 članov

1. Vrečko Milka — predsednik
2. Šegula Iztok — podpredsednik
3. Vogelnik Mimi — tajnik
4. Pogačnik Milojka — blagajnik
5. Bohinc Zdravko
6. Strnad Stojan
7. Vovk Franc
8. Žagar Marjan
9. Korošec Marjan
10. Kušar Franc
11. Derlink Bronka
12. Pfajfar Jože
13. Perko Breda
14. Kralj Stana
15. Fajfar Jana

Nadzorni odbor:

1. Bregar Simona — predsednik
2. Lotrič Franc
3. Pogačnik Matko

Poverjenik za kulturo in izobraževanje:
Kralj Stana

Poverjenik za športno rekreacijo:
Derlink Bronka

KONFERENCA OOZS SZ VERIGA LESCE

OOZS VIJAKARNA

1. Ptiček Drago
2. Žižek Franc
3. Dijak Ivanka

OOZS VERIGARNA

1. Mulej Milan — podpredsednik
2. Kranjc Jana
3. Rozman Julka

OOZS SIDRNE VERIGE

1. Pernuš Valentin
2. Silič Hilda — blagajnik
3. Glušič Miha

OOZS KOVAČNICA

1. Salihovič Redžo
2. Horvat Martin — predsednik
3. Lilek Franc

OOZS TIO

1. Intihar Anton
2. Levstik Drago
3. Kržišnik Darko

OOZS ORODJARNA

1. Mulej Franc
2. Obradovič Ivica
3. Knaflič Ljuba

OOZS VZDRŽEVANJE

1. Prezelj Zvone
2. Železnikar Srečo
3. Rupar Brane

OOZS DSSS

1. Vrečko Milka
2. Korošec Marjan
3. Perko Breda

Izvršni odbor konference

OOZS:

1. Horvat Martin — predsednik
2. Mulej Milan — podpredsednik
3. Silič Hilda — blagajnik
4. Salihovič Redžo
5. Ptiček Drago
6. Pernuš Valentin
7. Intihar Anton
8. Mulej Franc
9. Prezelj Zvone

10. Vrečko Milka
11. Korošec Marjan

Nadzorni odbor:

1. Bregar Simona — predsednik
2. Zakovšek Viktor
3. Krničar Marjan

Delegata koordinacijskega odbora sindikata SOZD SZ:

1. Horvat Martin
2. Mulej Milan

Komisija za kulturo in izobraževanje:

1. Mlakar Olga — predsednik
2. Sodja Ivanka — zapisnikar
3. Avsenik Jože
4. Levstik Vera
5. Lukan Polona
6. Fikfak Vojko
7. Lotrič Ivan
8. Rupar Brane
9. Hozjan Jože
10. Kralj Stana
11. Đorđević Greta

Komisija za športno rekreacijo:

1. Ješe Mičo — predsednik
2. Pogačnik Janika — zapisnikar
3. Zupan Ivo
4. Fister Lovro
5. Beravs Jaka
6. Ljepojevič Tomo
7. Selan Emil
8. Skumavc Frido
9. Derlink Bronka
10. Hribernik Franc

Organi OOZK in OO ZSMS TOZD VIJAKARNA

Sekretariat OOZK:

1. Marič Ivica — sekretar
2. Ažman Ciril — namestnik
3. Kos Zdravko
4. Tutič Ante
5. Žižek Franc

Predsedstvo OO ZSMS:

1. Crnkovič Kože — predsednik
2. Ulčar Marko
3. Đukič Radinka
4. Opalički Drago

TOZD VERIGARNA

Sekretariat OOZK:

1. Melink Marjan — sekretar
2. Merdanovič Hasan
3. Tonejc Dora
4. Železnjak Jože — namestnik
5. Žijan George

Predsedstvo OO ZSMS:

1. Vila Ljubo — predsednik
2. Plemelj Mojca
3. Rotar Srečo
4. Golub Vinko
5. Mulej Darja

TOZD SIDRNE VERIGE

1. Žajdljak Marjan — sekretar OOZK
2. Glušič Miha — namestnik Predsedstvo OO ZSMS
1. Urbanc Anton — predsednik
2. Sekulič Nenad — namestnik
3. Črnilec Jože — tajnik
4. Tosič Gregor — blagajnik
5. Zupanc Alojz

TOZD KOVAČNICA

Sekretariat OOZK:

1. Repe Drago — sekretar
2. Piškur Peter — namestnik
3. Tutič Mato
4. Majer Tomaž
5. Kolarevič Zikret

Predsedstvo OO ZSMS

1. Mujezinović Šemso — predsednik
2. Čuden Maja — namestnik in blagajnik
3. Mulej Drago — tajnik
4. Beguš Nada — zapisnikar
5. Kristan Toni
6. Janežič Marjan
7. Vuzem Darko
8. Kolbl Rajko
9. Botonjič Rezak

(Nadaljevanje s 3. strani)

Okrogla miza

štev. Zadnja izkušnja nas mora nekaj naučiti. Dolgo vrsto let smo prisegali na Rival in smo bili slepi za vse druge ideje. Zahteve tržišča pa so neomejene, moraš se jim podrediti. V tem je velika pomenbnost inovacijske dejavnosti.

Uredništvo:

Kako je pri nas z usmerjanjem in koordiniranjem inovacijske dejavnosti?

Noč:

Trenutno se odvija spontano. Treba se je pomeniti, kako poleg društva DIATI še organizirano delovati.

Faladore:

Inovacijska dejavnost bi se lahko pospešila z razpisi. To je pokazal primer iz preteklosti, ne glede na nizko materialno stimulacijo. Razpisi omogočajo usmerjanje, pri čemer mora seveda vsak tozd dobro poznati svojo politiko in probleme.

Predloge bi morali tudi širše obravnavati kot sedaj, da bi se izognili preveč subjektivnim ocenam. Morali bi rešiti tudi problem prototipnih delavnic, ki bi omogočale preizkušanje

idej in predlogov. Sicer se pa marsikatera stvar opusti. Lampe:

Ravno pri TIO je velik problem prototipne delavnice, ki se jo ne izkorišča dovolj v prave namene. Prijave ležijo v predalih, po mnogih izjavah pa bi imele učinek na realizacijo plana, dohodek in dobro ime.

Nečimer:

Prototipna delavnica bi morala biti v razvojnem oddelku.

Čop:

V prototipni delavnici naj se dela redna proizvodnja le kot dodatek, ne pa kot osnova.

Faladore:

Sedaj ne izdelava niti tistih prototipov, ki jih nujno rabi.

Uredništvo:

Kako je s sedanjo ureditvijo?

Lampe:

Natančneje bomo morali urediti stopnjo novosti ter se opredeliti za višje nagrade, sicer pa večji del problemov izvira iz prakse in ne iz pravilnika.

Uredništvo

Kadri in stabilizacija

**Prebiranje objav in razpisov za prosta delovna mesta ali v primerih, ko gre za re-
elekcijo, nam nedvomno za-
stavlja vrsto vprašanj. Najbrž
ne bo pretirana ugotovitev, da
je kadrovska mobilnost, mož-
nost napredovanja za mlajše
kadre več ali manj zaprta.
Starejšim je potrebno izkazo-
vati spoštovanje, jim priznati
zasluge glede na (ne)dosežene
rezultate, ne moremo pa gra-
diti zgolj ali predvsem na sta-
rejših generacijah. Zato so po-
gosto nerazumljivi objavljeni
pogoji, ki zahtevajo dolgotraj-
no prakso, neredko celo v ožji
panogi, poleg tega se pojavlja
priznana strokovna usposobl-
jenost namesto dejanske izo-
brazbe in podobno.**

TOZD ORODJARNA

1. Kecelj Anton — sekretar
2. Vovk Janez — namestnik

Predsedstvo OO ZSMS:

1. Dvornjak Vojko — predsednik
2. Jutriša Josip — namestnik
3. Anderle Ciril
4. Bratuša Miran
5. Kralj Martina

TOZD TIO

Sekretariat OOKK:

1. Kranjec Viktorija — sekre-
tar
2. Kučič Albin — namestnik
3. Torkar Mitja
4. Varl Jože
5. Gros Leopold

Predsedstvo OO ZSMS:

1. Rijavec Miran — predsednik
2. Friškovec Lidija — tajnik
3. Polajnar Miloš — blagajnik
4. Tavčar Kati
5. Boršič Franc
6. Lojen Edi
7. Mujezinovič Remzo
8. Beljan Irena
9. Ropret Jože

TOZD VZDRŽEVANJE

Sekretariat OOKK:

1. Smolej Anton — sekretar
2. Legat Urban
3. Rogač Miro — namestnik
4. Trseglav Bojan

Predsedstvo OO ZSMS:

1. Jutriša Milan — predsednik
2. Mencinger Martin — tajnik
3. Krebs Roman — blagajnik
4. Vilman Roman
5. Ambrožič Bogdan

DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB

Sekretariat OOKK:

1. Kovač Darko — sekretar
2. Tofant Igor — namestnik
3. Burja Alojz
4. Janša Miloš
5. Melink Gvido

Predsedstvo OO ZSMS:

1. Zima Viktor — predsednik
2. Kokalj Aleksander
3. Kovač Milojka
4. Hodnik Olga
5. Ažman Melita
6. Glušič Renato
7. Kavčič Jana
8. Ptiček Mojca

Tajništvo DPO

J. Županov, eden najvid-
nejših jugoslovanskih sociolo-
gov, izraža ostro kritiko na ra-
čun take kadrovske politike. V
delu Marginalije o društveni
krizi (Globus, Zagreb, 1983)
ugotavlja, da se starejši de-
lavci glede na strokovnost in
psihofizične sposobnosti težje
prilagajajo hitrim tehnološkim
spremembam. Vendar institu-
cionalizirani sistem omogoča
starejšim učinkovito varstvo:
previsoko se vrednotijo delov-
ne izkušnje, saj te kaj lahko
predstavljajo izkušnje v zasta-
reli tehnologiji, v zastarelih
metodah dela, rutinerstvu in
konzervativizmu, premalo pa se
vrednoti znanje.

Jasno je, da je treba de-
lavcu zagotoviti socialno var-
nost, mu priznati pravice, ki
izvirajo iz minulega dela, to
pa ne bi smelo biti ovira za
hitrejšo uvajanje mladih, zna-
nja in tistih lastnosti, ki opre-
deljujejo mlade, da so priprav-
ljeni iskati boljše, učinkovitej-
še rešitve, saj niso obremenje-
ni s tradicionalizmom. Ali nam
ne kažejo nekatere analize ne-
uspešnih organizacij probleme
nepoznavanja komunikacij in
informacij v sistemu delova-
nja organizacije, skratka ne-
redko ostajajo slovenske orga-
nizacije združenega dela na
ravni »mojstrstva«, tradiciona-
lizma, čemur se pridružujejo
elementi socialne zaprtosti, kar
vodi tudi v privatizacijo in
druge škodljive pojave.

Najbrž je zadnji čas, da se
v naših samoupravnih splošnih
aktih o razvidu del in nalog
pristopi k spremembam pogo-
jev za sklenitev delovnega raz-
merja, ki se morajo v nakaza-
nih smereh ublažiti; bolj na-
tanko je treba opredeliti pre-
razporeditev delavcev, zlasti
tistih, ki bi se nadomestili s
strokovno bolj usposobljenimi
in neobremenjenimi s tradici-
onalizmom, ob tem pa tudi za-
gotoviti ustrezne pravice sta-
rejšim delavcem z minulega
dela; potrebno je razrešiti si-
stem pripravnštva, stalnega
izobraževanja in izpopolnjeva-
nja, s čemer se mladim omo-
goča hitrejši napredek, dosled-
nejše je treba uveljavljati pra-
vila o prenehanju dela ob iz-
polnjenih pogojih za pridobi-
tev pravic iz pokojninskega
zavarovanja. V času, ko spre-
minjamo in dopolnjujemo sa-
moupravne splošne akte, je to-
rej treba uveljaviti take ele-
mente kadrovske politike, ki
bo zagotavljala napredek or-
ganizaciji, ne pa varovanje
rutinerstva in konzervativizma.

V zvezi s kadrovsko poli-
tiko opozarja Županov tudi na
problematiko nerazvitega in-
tenzivnega delovanja in orien-
tациjo na kupovanje pameti. V
svetu je izumiteljstvo institu-
cionalizirano (univerze, razis-
kovalni inštituti, razvojne služ-
be itd.), pri nas pa je obratno,
največje število izumov prihaja
od posameznikov, le majh-
no število od raziskovalnih in-
stitucij. Ali je glavni vzrok za
zapostavljanje lastne pameti in
kupovanje tuje, radikalni egali-
tarizem ali egaliarni sind-
rom, ki je močno pričujoč v

naši družbi? Ali so bistvenega
pomena hierarhične strukture
v organizacijah, ki omogočajo
posameznikom, da ob nakupu
licenc uveljavijo svoje zasebne
interese? V obdobju ekonom-
skih restrikcij lahko pride do
neracionalne prekinitve nor-
malnih kanalov kulturne difu-
zije; ali ne bo npr. minimali-
ziranje tuje strokovne litera-
ture, če bo dolgo trajalo, pri-
vedlo do provincializacije naše
znanosti?

Še ena resnejša nesreča

Žičar Z. J. je neprevidno se-
gel z roko v nevarno območje
navijalnega bobna, na katerega
se navija žica in si je poškodo-
val sredinec in kazalec na levi
roki.

Običajno pa je opravičilo
poškodovanca po prestani ne-
sreči naslednje: »Se pač zgodi,
zadel me je Zakon povprečno-
sti.«

Taka opravičila v praksi če-
sto slišimo in precej je še teh
rekel, ki kažejo na slab odnos
do varnosti pri delu. Naj ome-
nimo oziroma naštejemo še ne-
katera, ki so najbolj znana,
npr.:

- Zdaj sem jaz na vrsti.
- Počasi se človek navadi.
- Lahko se zgodi tudi
meni.
- Nesreče se pač dogajajo.
- Ne pravite mi, kaj mo-
ram storiti!

Zato je najbrž nujno po-
trebno, da se v organizacijah
združenega dela spremenijo in
dopolnijo samoupravni splošni
akti o nagrajevanju izumitelj-
stva, da se s spremenjenimi
osnovami in merili doseže
skrajna možna materialna sti-
mulacija, pa čeprav se bo treba
spopadati z egalitarizmom in
tradicionalno slovensko nevoš-
čljivostjo. Potrebno je v sploš-
nih aktih tudi vnašati določbe
o spodbujanju tovrstnega de-
la, o hitrih postopkih in nu-
denju strokovne in druge po-
moči, saj se bomo sicer znašli
v velikih težavah, ko ni de-
narja za nakup tuje pameti.

Modra ideja o obdavčevanju te
dejavnosti je k sreči pokopana,
najbrž pa bi bil potreben še
drug, obraten korak, da se do-
hodki, doseženi s takšnim de-
lom, obdavčijo z minimalnimi
stopnjami, ali pa sploh ne.

Nujno je, da v samouprav-
nih splošnih aktih s področja
delovnih razmerij in z njimi
povezanimi (nagrajevanje, izu-
miteljstvo itd.) ne zasledujemo
le dosledno formalno pravičnih
postopkov, temveč da se v njih
odrazi taka politika, ki vodi k
napredku in izboljšanju obsto-
ječega stanja.

Dr. Janez Šinkovec
(iz Pravne Prakse)

— Vsakdo naj se zanima
za sebe!
Življenje ni kolo sreče; ven-
dar so resnični zmagovalci ljud-
je, ki se izogibajo še tako majh-
nega tveganja pri svojem delu.

Zapomniti si je treba, da ne
morete obvladati stroja ali zah-
tevne proizvodnje — tehnolo-
gije, če ne obvladate sebe.

SVD

Delovanje delegatskega sistema v Skupščini občine Radovljica

Ta sestavek je povzetek
sklepnih ugotovitev republiške
raziskovalne skupine, ki je ra-
ziskovala delovanje delegatske-
ga sistema v skupščini občine
Radovljica. Za zbor združenega
dela je skupina ugotovila, da
se je v manjši meri uveljavil
v svoji ustavni funkciji, kot
to velja za zbor krajevnih
skupnosti in družbenopolitični
zbor. Ta zbor je tudi preobre-
menjen z zadevami, ki po svoji
naravi ne spadajo v njegovo
pristojnost. Skupina je menila,
da so seje tega zbora časovno
razmeroma dolge, čeprav je na
njih malo delegatske razprave,
med delegati pa je močno nri-
soten občutek, da v glavnem
potrjujejo že vnaprej sprejete
odločitve. Močno se je izboljša-
la informiranost delegatov in
njihove samoupravne delegat-
ske baze, pa vseeno glede ob-
sega in vsebine delegatske raz-
prave ni čutiti bistvenega nap-
redka. Zbor združenega dela se
bo moral aktivneje vključiti v
obravnavano vprašanje iz prog-
rama dela skupščine SIZ Slo-
venije in skupščine SFRJ, še
zlasti, ker so delegati prepri-
čani, da sedaj na odločitve v
teh skupščinah nimajo pravega

vpliva. Sklepna ugotovitev
skupine glede zbora združene-
ga dela je, da so premiki v
njegovem delovanju najtežji,
ker so najbolj odvisni od ak-
tivnosti delavcev, njihovih de-
legacij, samoupravnih organov
in družbenopolitičnih organiza-
cij (zlasti sindikata) v tozdihi
in DSSS.

Zbor krajevnih skupnosti
najuspešnejše uresničuje svojo
ustavno funkcijo. Nadaljnji na-
predek tega zbora pa je odvi-
sen od utrjevanja in poglob-
ljanja samoupravnih odnosov
v KS, kot tudi planiranja in
financiranja. Po ugotovitvah
skupine pa bi k temu pripo-
moglo tudi preoblikovanje
dveh velikih KS (Bled in Ra-
dovljica). Kot pozitivno v de-
lovanju zbora krajevnih skup-
nosti je skupina ocenila delo-
vanje teles zbora, kot negativ-
no pa poseganje delegatov s
svojimi pobudami in vprašanji
v pristojnost zbora združenega
dela. Po mnenju skupine daje
analiza o delovanju delegat-
skega sistema v občini Ra-
dovljica zadostno podlago za
odpravljanje teh slabosti.

Skupina je ugotovila, da
družbenopolitični zbor že do-

sega pomembne rezultate pri
uveljavljanju svoje specifične
ustavne funkcije. Ta zbor je
uspešnejši pri uveljavljanju
novih oblik, metod in načinov
dela, kot pri zagotavljanju us-
pešnejših delegatskih razmerij
in drugih dolgoročnih ciljev.
Veliki napor na tem področju
pa še ne dajejo zadovoljivih
rezultatov v smislu bogatejših
razprav in kvaliteti sklepov.
Spodbudna pa je ugotovitev
komisije, da ima ta zbor dokaj
jasno oblikovano perspektivo
lastnega razvoja, ustrezno nor-
mativno podlago za lastno de-
lo in ustrezno organizacijsko
in kadrovsko zasedbo. Uspeš-
nost dela tega zbora pa je
predvsem odvisna od aktivno-
sti družbenopolitičnih organi-
zаций in njihovih vodstev, ki
bodo morale temu posvetiti
večjo pozornost.

V sestavku sem se zausta-
vil le pri ugotovitvah skupine
glede delovanja zbora Skup-
ščine Radovljica, čeprav ana-
liza zajema tudi delovanje up-
ravnih organov, občinske skup-
ščine kot konference delegacij
in ekonomske funkcije občine.

Darko Kovač

Iz KS Radovljica

Zazidalni načrt za centralno območje mesta Radovljica

Zahteva po izdelavi zazidalnega načrta je bila opredeljena že v urbanističnem načrtu mesta Radovljica — Lesce — Begunje leta 1972. Izdelava je bila pričeta leta 1975, vendar je bilo pripravljeno le delovno gradivo.

Leta 1980 je bil razpisan republiški natečaj za ureditev centralnega območja mesta Radovljica. Na osnovi izbrane in nagrajenega projekta so avtorji pripravili osnutek zazidalnega načrta.

Zazidalni načrt urejuje prostor med Oblo Gorico, Donico, starim mestnim jedrom, robom radovljiške ravnice in stanovanjsko gradnjo v Cankarjevem naselju. Temeljni motiv zazidave, ki daje prostoru svojevrstno značilnost, je začrtan s podobo Gorenjske ceste, kjer je kvalitetna zazidava v začetku stoletja z zelenimi predeli ustvarila značilnosti tako imenovanega vrtnega mesta. To osnovo so avtorji upoštevali kot eno osnovnih izhodišč urejanja prostora.

Ob Gorenjski cesti je med sodiščem in občino predvidena ureditev trga, ob njem so najpomembnejši objekti občinskega sodišča z lokacijo družbenega centra. Kranjska cesta naj bi bila urejena kot zelena aleja, ki poudarja turistični značaj kraja. Ob gorenjski cesti bi se tudi v bodoče opravljale poslovno-upravne in kulturne funkcije. Ob novi cestni povezavi Kranjske in Gorenjske ceste pod vrtcem bo locirana nova avtobusna postaja, ostali objekti ob tej cesti pa so namenjeni poslovnim dejavnostim. Območje »Donica« naj bi bilo naravno urejeno, grajski park naj bi dobil prvotno baročno zasnovano in grobnico borcev. Območje med Gorenjsko cestno in kopališčem je namenjeno rekreaciji.

Parkiranje vozil je urejeno vzdolž cest sekundarne mreže in med posameznimi objekti. Pred vhodom v stari mestni del je predvideno parkirišče, ki bo omogočilo zaporo starega mestnega jedra.

Krajevna skupnost Radovljica se je aktivno vključevala v obravnavo zazidalnega načrta, organizirala javne obravnave in posredovala pripombe organov krajevne skupnosti in krajanov. Ugotovimo lahko, da so bile praktično vse bistvene pripombe sprejete.

Zbor krajevnih skupnosti in zbor združenega dela sta na svoji 19. seji dne 16. novembra sprejela odlok zazidalnega načrta za centralno območje Radovljica in tako formalno zaključila dolgoletne aktivnosti usmerjene v pridobitev arhitektonsko urbanističnih osnov za usmerjanje prostorskega razvoja centralnega območja Radovljice.

Pošta v novih prostorih

S širjenjem PTT storitev in povečanjem števila prebivalcev na področju Radovljice se je kazala tudi potreba po posodobitvi in razširitvi pošte. Priprava za gradnjo je potekala dalj časa, po zagotovitvi finančnih sredstev pa je bila gradnja realizirana od marca do novembra 83. Objekt je zgrajen tako, da bo dolgoročno zagotovil opravljanje vseh vrst PTT storitev. Bistveno je povečan prostor za PTT uporabnike, pripravljenih je več telefonskih govorilnic, več je manipulativnih delovnih mest za blagajniško poslovanje, pisemsko in paketno službo. Povečane so kapacitete telegrafskega poslovanja in uvedena menjalna služba. Pripravljeno je zadostno število predalov, ki omogočajo prevzem PTT pošilk v zgodnjih jutranjih urah. V novih prostorih so dani pogoji za kvalitetno pripravo pošilk za dostavo na dom ter priprava in usmerjanje pošilk v odhodu in dohodu.

Seveda se ne smemo zadovoljiti z realizirano pridobitvijo pošte. V naslednjih letih bo nujno v Radovljici zgraditi stavbo za glavno avtomatsko telefonsko centralo, nabaviti in montirati novo centralo in razširiti medkrajevne zveze.

Komisija za informacije

Hokejska rekreacija v Verigi

Športna dejavnost v Verigi se lahko pohvali še z eno novo panogo, v kateri se naši delavci rekreirajo. To je hokej. Pobudniki in najštevilčnejši udeleženci te zvrsti športa so iz Vzdrževanja. Sploh se v remontu lahko pohvalijo, da so hokej propagirali že pred več leti. Takrat so remontarji organizirali hokejske tekme pustnih šem. Tiste čase smo si to še lahko privoščili. Sedaj pa namesto pustnih tekem organiziramo kar prave derbije s čeladami, pravimi palicami in trdimi ploščicami.

Fantje so s to rekreacijo pričeli že v letu 1983 in v kratkem času se je pojavilo toliko navdušencev iz celotne DO, da se je sestavilo celotno moštvo, sedaj pa sta že skoraj dve ekipi.

Vsaka takšna aktivnost poganja za seboj mnoge probleme.

En problem je skupen mnogim stvarjem, to so finance, pri hokejski sekciji pa je važna tudi oprema. Ne samo da je draga, tudi težko jo je dobiti.

Nekaj časa se je oprema sposojala, nato pa so je kos za kos dobivali od jeseniških hokejistov, tako da je dvajset fantov skoraj v celoti opremljenih. Seveda je ta oprema rabljena in zakrpana.

Sredstva zbira postopoma sami. Velik strošek jim predstavlja plačilo drsališča na Bledu ali Jesenicah. Ker je število udeležencev že veliko, jim je na pomoč priskočila komisija za šport in jim z enim starim milijonom omogočilo štirikratno uporabo drsališča na Bledu.

Treba je povedati še to, da so ti mladinci pridni in vestni delavci, saj jim njihovi predpostavljeni zato tudi ne delajo težav, če je potrebna zamenjava dneve.

Hokej pa se ni pojavil samo v Verigi, saj tudi v ostalih večjih delovnih organizacijah v naši in jeseniški občini organizirano delujejo sekcije Elan, Veznine, HTP Bled, Kovinska delavnica, postaja milice Bled in druge.

Naša ekipa se je do sedaj pomerila že z Elanom, HTP Bled, PM Jesenice, Blejsko Dobravo. Trhlimi vejami z Jesenic in z Naklom. Z večino teh ekip ima Veriga pozitiven ali vsaj neodločen rezultat, zato je navdušenje še toliko večje.

Vsaka igra je posebnost zase. Najprej opaziš pisanost dresov. Ekipa se zbere 1 uro pred predstavo, da se pomeni o moči nasprotnika in o njegovih slabih točkah. Ekipa Verige na ledu daje vtis discipliniranosti. Pod vodstvom Ivana Zupana in Silva Vodiška se menjajo na ledu kot pravi profesionalci. Seveda je posebnost tudi pogovorni jezik, ki je odvisen od trenutnega rezultata igre.

Vsa ta prizadevanja pri zaživitvi hokejske rekreacije lahko ocenimo dobro in vabimo vse zainteresirane člane kolektiva, da se pridružijo.

B. T.

PROBLEMSKA KONFERENCA UVELJAVLJANJE INOVACIJSKE DEJAVNOSTI KOT MNOŽIČNEGA GIBANJA

Zveza komunistov je spodbudila javno razpravo o nalogah komunistov pri krepitvi inovacijske sposobnosti delavcev v združenem delu, ki bo tudi izhodišče za problemsko konferenco ZKS na to temo. Glavni namen razprave in pozneje problemske konference ni v tem, da bi na novo določili splošno vlogo in pomen te dejavnosti v družbenem delu, ki bo posebno v gospodarskem življenju. Pozornost bo usmerjena predvsem v kritično analizo stanja, v odkrivanje in sprotno ugotavljanje vzrokov, ki ovirajo uveljavljanje inovacijske dejavnosti kot množičnega gibanja in oblike neposredne mobilizacije ustvarjalnosti vseh delavcev. Razprava poteka na podlagi izhodišč za pripravo problemske konference, ki so bile objavljene kot priloga Komunistu januarja letos. Razprava naj bi predvidoma trajala do aprila. Poleg tega so predvidene tudi tako imenovane specializirane razprave o posameznih vprašanih uveljavljanja inovacijske dejavnosti. Organizirani bodo posveti o uresničevanju družbenega dogovora, o inovacijah, o značilnostih domače inventivnosti in uvoza tuje tehnologije, o pritožbah delavcev-inovatorjev, o pravnem varstvu in normativnem urejanju inovativne dejavnosti, o vzgoji ustvarjalnosti pri mladih, možnostih inovativne dejavnosti v upravno-administrativnih službah, o inovacijah v informacijskih sistemih in o drugih vprašanih, ki so povezana z inovacijsko dejavnostjo.

Pomemben prispevek k uspešnosti akcije zveze komunistov, s tem pa tudi k resnemu koraku naprej v razvoju inovacijske dejavnosti pričakujemo od sredstev javnega obveščanja, ki so sicer že doslej namenjala tej temi precej pozornosti. Narava obravnavane teme in njena aktualnost še posebej omogočata, da se radio, televizija in tisk ustvarjalno vključujejo v razprave. Pri tem ni dovolj le poročanje o razpravah, ki potekajo ali bodo potekale; pomembnejši je prispevek h krepitvi zavesti o nujnosti bolj ustvarjalnega dela v gospodar-

skem in družbenem življenju nasploh. To pa je možno doseči z argumentiranim prikazovanjem stanja na tem področju v posameznih okoljih, z analiziranjem in odkrivanjem ovir in težav, s seznanjanjem javnosti z dosežki in prodori inovativne dejavnosti, z nakazovanjem sistemskih in posameznih možnih rešitev, ki bodo mobilizirale delovne ljudi, predvsem komuniste, za spreminjanje razmer. V razpravo se vključujejo tudi sindikati. Med drugim so o inovacijski dejavnosti razpravljali na seji predsedstva RS ZSS in v nekaterih občinskih svetih. Temeljitejše razprave bodo potekale tudi v organizacijah združenega dela, zato pričakujemo tudi večje angažiranje sredstev obveščanja v združenem delu. Njihov prispevek je zlasti pomemben pri aktiviranju razprave o inovacijski dejavnosti v lastnem okolju in pri mobilizaciji vseh delavcev za razreševanje problemov na tem področju. Najbrž bi ne bila odveč tudi kritična razprava o tem, koliko in kako prav sredstva obveščanja v združenem delu prispevajo k razvoju inovacijske dejavnosti v svojem okolju.

Mati

V težkih časih je bila rojena, zato z dobrotami je prepojena, srce ji zlato v prsih bije, iz oči pa radost sijje.

V šoli pridna je bila učenka, četudi so bili doma brez cvenka.

Čas pa svoje je prinesel, ji ledig stan odnesel.

Otrokom se je posvetila in uteho v tem dobila. Zanje pridno je garala, da bi jim boljši jutri dala.

Sedaj jo že vnuki razveseljujejo, ko jo redno obiskujejo.

Dnevi njeni so v skrbi zaviti in težko je toliko moči dobiti, da sebe v taki meri prepričuje, da na vseh poljih že zmaguje.

Nit življenja se ji odvija, otrokom to ne prija, le nekaj ne smejo pozabiti, da tudi njim mora to slediti.

Mati največji je zaklad, katerega ne pozabiš rad.

Štefka Bukovnik

Tri vprašanja — devet odgovorov

Tudi v tej številki Verige objavljamo nagradna vprašanja z odgovori. Obkrožite po en odgovor na vsako vprašanje in jih pošljite uredništvu do 12. marca.

1. Zakaj participacija v zdravstvu?

a — da zdravstveni delavci vsaj včasih vidijo denar;

b — zaradi velike kupne moči prebivalstva;

c — to je nova metoda zdravljenja: včasih so puščali kri, sedaj pa denar.

2. Kdo je bog?

a — ilegalni gospodar nebes;

b — sparing partner Luciferja;

c — nedotakljivo zemeljsko bitje.

3. Zakaj letos na Gorenjskem ni snega?

a — ker ni deviz, oblaki pa prihajajo z zahoda;

b — ker smo ga dali v sklad za nerazvite, od tam pa po potrebah na olimpiado;

c — ker ni več denarja za pluzenje cest.

In še pravilne rešitve iz prejšnje številke:

vprašanje 1 — odgovor a

vprašanje 2 — odgovor a

ali b

vprašanje 3 — odgovor c

vprašanje 4 — odgovor a

Nagrade prejmejo:

prva nagrada — Faladore Ladka, TIO

druga nagrada — Perko Breda, skupne službe

tretja nagrada — Derlink Bronka, skupne službe.

Višine nagrad so enake kot pri križankah.

Kadrovske vesti

Novosprejeti delavci:

Verigarna:
Ravnikar Boris
Sidrne verige:
Crnovič Ferid
Splošni sektor:
Pirkovič Anica,
Grošelj Pepca

Prišli iz JLA:

Tehnični sektor:
Smit Franci

Prenehali z delom:

Vijakarna:
Majer Tomaž,
Ferjanc Vincenc,
Černe Daniel,
Pernuš Barbara

Verigarna:
Babič Martin,
Bastarda Marta

Kovačnica:
Radič Ljuban

Odšli v JLA:

Vijakarna:
Koren Milko

Verigarna:
Šarac Željko

Kovačnica:
Kristan Toni,
Tonejc Peter

Vzdrževanje:
Fink Vitomil,
Česnik Tomaž

Orodjarna:
Korbar Simon,
Kralj Drago

TIO:
Marenk Mladen

Rodili so se:

Avdič Ekremu iz Sidrnih verig — hči Emina
Dobnikar Marjanu iz tehničnega sektorja — sin Nejc
Kovačič Marjanu iz Vzdrževanja — sin Klemen

Poročili so se:

Vavpotič Rudi iz Sidrnih verig
Konjevič Zlatko iz Komerčialnega sektorja in Kavčič Jana iz Finančnega sektorja

Kadrovska služba

Ob upokojitvi

Z novim letom sta se upokojili naši sodelavki Žalik Marija in Tuksar Elizabeta, ki sta nas in naše »rezultate« morali prenašati skoraj 25 oz. 18. let. Ves čas sta bili zaposleni kot snažilki v delovni skupnosti. Ker sta stalno delali popoldne, njune prisotnosti mnogokrat še opazili nismo. Zdi se nam namreč samo po sebi umevno, da zjutraj najdemo pisarno in hodnike očiščene in pozabljammo, da to vendar pomeni mno-

go truda in znoja. To delo mora biti opravljeno vsak dan enako dobro ne glede na počutje, če si dobre ali slabe volje. Sodelavki Žalikova in Tuksarjeva sta ga opravljali vestno in zanesljivo in sta nam večini lahko za zgled.

Zaželimo jima vso srečo ob slovesu in ju vabimo, da nas kdaj pa kdaj obiščeta.

Sodelavci
iz splošno-kadrovskega
sektorja

Zahvali

Ob smrti naše drage Marije Špendal se zahvaljujemo sodelavcem skupnih služb za venec, izrečena sožalja govornici, godbi in spremstvu na njeni zadnji poti.

Martina Jakolič
in sorodniki

Ob nenadni smrti mojega moža in očeta Rudolfa INTIHARJA, upokojenca, se zahvaljujem članom delovne organizacije Veriga, posebno pa še članom TOZD TIO za številno spremstvo na poslednji poti in za izraženo sožalje.

Posebna hvala za žalni venec.

Justina in Peter
Intihar

Zahvale

Najlepše se zahvaljujem OOZS Vijakarna in sodelavcem za vso pozornost, lepa darila in dobre želje ob mojem življenjskem jubileju.

Tončka Potočnik

Ob upokojitvi se vsem sodelavkam in sodelavcem Verigarne najlepše zahvaljujem za darilo in izrečene čestitke. Obenem jim želim še mnogo delovnih uspehov in sreče, predvsem pa zdravja.

Martin Babič

Ob odhodu v pokoj se najlepše zahvaljujem OOZS DSSS ter sodelavcem in sodelavkam kadrovske službe, splošnega sektorja in EOS ter najožji sodelavki Grobelškovi za izkazano pozornost in darilo.

Marija Žalik

Sodelavcem in sodelavkam projektive ter kolegicam snažilkam se iskreno zahvaljujem za izrečene želje in darila ob odhodu v pokoj.

Elizabeta Tuksar

Sedmo srečanje pevskih zborov SOZD SŽ

Srečanje pevskih zborov SOZD SŽ je bilo 17. 12. 1983 na Jesenicah v prenovljeni dvorani gledališča Tone Čufar. Kljub slabemu vremenu in ne-nehnemu sneženju smo prispe- li vsi nastopajoči: moški pev- ski zbor iz Raven, mešani pev- ski zbor iz Železarne Štore, Žično Celje je zastopal moški pevski zbor, iz Kroke je prišel moški pevski zbor. Jesenice pa so zastopali moški pevski zbor upokojencev iz Blejske Dobrave in ženski pevski zbor Milka Škobrneta. Našo DO je zastopal mešani pevski zbor KPD Veriga, in sicer s pesmimi:

1. Pesem o svobodi — Rado- van Gobec
2. Ecce, quomodo muritur iu- stus — Jacobus Gallus Pete- lin
3. Šaljivka, Svatovska — Josip Slavenski
4. Pa se sliš' — Karol Pahor pod vodstvom pevovodje Beti Demšar iz Radovljice.

Med izvajanjem težke Gal- lusive pesmi je zmanjkalo lu- či, a so peli kar v temi naprej, za kar so poželi velik aplavz.

Letos smo na to srečanje prijavili tudi oktet DPD Svo- boda France Prešeren, Brezni- ca, ki letos praznuje dvajset let svojega obstoja. Predstavili so se s pesmimi:

1. Konjuh planino — Viktor Šafranek
2. Montanara — Rado Simoniti
3. Venček koroških narodnih — Pavel Kernjak

pod vodstvom Marjana Jemca.

Ob poslušanju tega koncer- ta ne bi mogla dati ocene, ka- teri zbor je zapel lepše in bolj- še. Vsi so prišli in zapeli s sr- cem in dušo, kakor pravijo umetniki. Srečanje se je potem nadaljevalo v restavraciji Ka- zina na Jesenicah, od koder so pesmi odmevale še dolgo v noč. Na koncu so se s stiskom rok in v upanju, da se snidejo spet drugo leto, veselo razšli.

Olga Mlakar

ANEKDOTA

»Kaj počneš tu?« je popot- nik rekel pijancu, ki je molče sedel pred vrsto praznih in polnih steklenic.

»Pijem,« je odgovoril pija- nec in se klavrno držal.

»Zakaj piješ?« ga je vpra- šal popotnik.

»Da bi pozabil,« je odvrnil pijanec in sklonil glavo.

»Kaj pozabil?« je poizvedo- val popotnik, ki se mu je mo- žak zasmilil.

»Pozabil, da me je sram,« je priznal pijanec.

»Česa sram?« je zanimalo popotnika, ki bi mu rad po- magal.

»Ker pijem!« je odgovoril pijanec in ni več črnil besede.

Marija Zupanc

Kulturni koledar za marec

1. 3. 1807 se je rodil v Bišu v Slovenskih goricah pisatelj, narodni buditelj in organizator Jožef Muršec.

1. 3. 1796 se je rodil v Polhovem Gradcu skladatelj Gregor Rihar.

4. 3. 1879 se je rodil v Ljubljani pesnik Josip Murn-Alek- sandrov.

4. 3. 1844 se je rodil na Muljavi pri Krki eden najboljših slovenskih pripovednikov Josip Jurčič.

5. 3. 1928 se je rodil na Homcu pri Kamniku slovenski te- norist Josip Gostič.

6. 3. 1836 se je rodil v Podsmreki pri Velikih Laščah slo- veniski pesnik, pisatelj in literarni kritik Josip Stritar.

7. 3. 1891 je umrl na Dunaju veliki slovenski jezikoslovec Fran Miklošič.

7. 3. 1958 je umrla v Ljubljani pesnica in prevajalka Lili Novy.

7. 3. 1861 se je rodil na Verdu pri Vrhniki slikar Jožef Pet- kovšek.

7. 3. 1880 se je rodil v Veliki vasi pri Brdu na Koroškem književni zgodovinar Ivan Grafenauer.

10. 3. 1856 se je rodil v Novem mestu naravoslovec Ferdo Seidl.

10. 3. 1805 je umrl v Ljubljani Blaž Kumerdej, šolnik, filo- log in prosvetitelj.

12. 3. 1759 je umrl v Ljubljani Valentin Janez Metzinger, eden naših najuspešnejših baročnih slikarjev.

12. 3. 1910 je umrl na Turjaku (pokopan v Kamniku) slo- veniski pesnik in dramatik Anton Medved.

13. 3. 1860 se je rodil v Slovenj Gradcu Hugo Wolf, eden najpomembnejših skladateljev samospevov.

14. 3. 1870 je umrl v Zagrebu slovenski pesnik, narodopiser in slavist Matija Valjavec.

15. 3. 1867 se je rodil v Begunjah pri Cerknici Jože Debe- vec, prevajalec Dantejeve Božanske komedije.

16. 3. 1853 se je rodil v Zapužah na Gorenjskem zgodovinar Josip Apih.

16. 3. 1849 se je rodil v Kanalu ob Soči glasbenik in skla- datelj Josip Kocijančič.

18. 3. 1904 se je rodil v Tomaju Srečko Kosovel, pesnih in- timnih lirčnih doživetij kraške pokrajine.

18. 3. 1967 je umrl v Ljubljani slikar in grafik Marij Pre- gelj.

21. 3. 1898 se je rodil znani ameriški književnik slovenskega rodu Louis Adamič.

23. 3. 1754 se je rodil v Zagorici pri Vačah Jurij Vega, sve- toveno znani matematik.

23. 3. 1880 se je rodil v Radanski vasi pri Rogaški Slatini literarni zgodovinar Franc Kidrič.

24. 3. 1835 se je rodil pri Sv. Petru pri Celovcu matematik in fizik Jožef Stefan; leta 1879 je objavil znameniti, po njem imenovani zakon o sevanju. Naš največji znanstveno-razisko- valni inštitut v Ljubljani nosi njegovo ime.

24. 3. 1972 je umrl v Ljubljani znameniti slovenski zgodo- vinar Milko Kos.

27. 3. 1944 je umrl v Ljubljani slovenski jezikoslovec Anton Breznik. Njegova najpomembnejša dela so Slovenska slovnica, Slovenski pravopis ter Jezik naših časnika-jev in pripovedni- kov.

29. 3. 1917 je umrl v Ljubljani skladatelj in glasbenik, oper- ni pevec in pedagog Franc Gerbič.

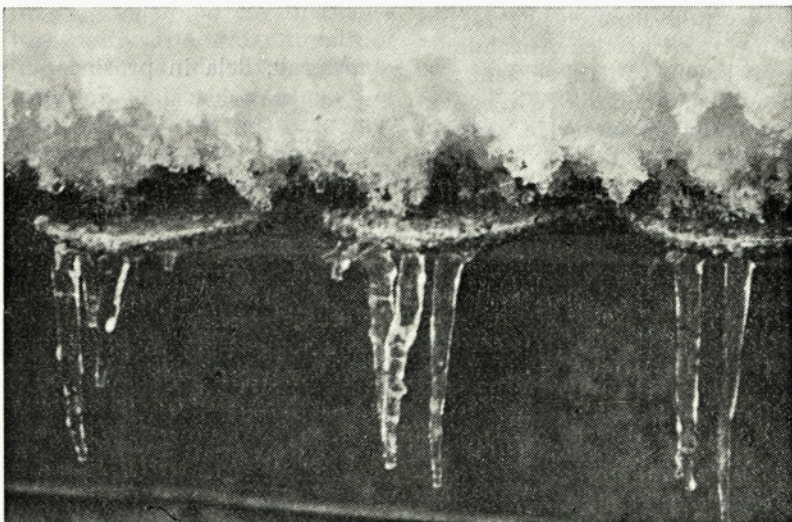
29. 3. 1958 je umrl v Ljubljani jezikoslovec Rajko Nahtigal.

29. 3. 1874 se je rodil v Kamniku slovenski pesnik in ge- neral Rudolf Maister, osvoboditelj Maribora ob koncu prve sve- toвне vojne in borec za slovensko Štajersko in Koroško.

30. 3. 1871 je umrl v Celovcu slovenski krajinski slikar Marko Pernhardt.

31. 3. 1769 je umrl v Ljubljani Fortunat Bergant, najizrazi- tejši in najboljši baročni slikar.

31. 3. 1949 je umrl v Ljubljani slovenski pisatelj Franc Go- vekar.

P.J.	REDKOST	GRŠKI JUNAK PRED TROJO	STRAH NEBA	SLOVENSKI GLASBENIK (banilo)	SPOKOJ	LIRA	ŠPANSKA LETALSKA DRUŽBA	OŽJI SORODNIK	ALPINISTIČNI ODSEK	NEZNAHEC	HRVAŠKI GLASBENIK (depolo)	ATAKA
PANET												
BARHOMIKAR (vital)						BAKROVA ZLITINA						
SLIKAR JAKOPIČ						EVA AULIN PRAPROTNIK JOŽE			CVETNI ARANŽMA	RISTO SAVIN STRASTNI UŽIVALEC TOBAKA		
KRAJ NA HRVAŠKEM					TUJE Ž. IME	MAJHEN PR. TIBETANSKI VERSKI POGlavAR						
TLITIJ		ORIENTALSKI SADEŽ (mn.) RIŽEVA JED						KINEMATOGRAF	TONČKA OMALI			
ERBIJ			MATI BOGOV iz GRŠKE MITOLOGije TOVARNA V TRŽIČU			OČKA VEROJENI (lat.)					KALIJ GLAVNO MESTO KOLORADA	
TIPANJE				FRANCOSKI AVTO POLTEHA		VELIKA MUHA TOVARNA V CELJU						SEZNAM
POLITIK VLASI					TURČKI VELIKAŠ AVSTRIJA			GRŠKI BOG VOJNE PALAČINIK (domoče)				
		RIBJE JAJČE ORIS				ŽLAHNI PLIN PRITOK VOLGE				LIKALNICA		
GLASBENI INSTRUMENT					VERSKA POSTAVA V BUDIZMU					VIDMAR ZILKA PROGA		
3,14			HEZVEJEŽ SOGLASNIK OPIS (skrajšano)		SKALNAT OTOK EDVARD KARBEJ				POLT MAKARSKA			
TOVARNA PISALNICA PRIBORA					HOJU PODOBEN PTIČ		MUSLIMANSKO Ž. IME ŠPANJIA					
TOVARNA V ŠENPETRU				KASETOFON							ŠIMSKA 1000	

Izžrebani reševalci križanke iz prejšnje številke:

prva nagrada — Legat Janez, SKK

druga nagrada — Bohinc Stanko, skupne službe Vovk Samo, Verigarna

tretja nagrada — Finžgar Mojca, skupne službe Mali Štefka, Orodjarna

Bolivija '83

Po uhojenih stezah od živine počasi prečimo strmo pobočje in zavijemo v stransko dolino, kjer se nam odpre pogled prav do vrha 6.200 m visoke Haukanie, nekje daleč za njo pa slutimo vršni del Ancohume.

Počasi se prebijamo po ledeniku navzgor. Hoja med ogromnimi zelenimi razpokami, ki jim ni videti dna, preskakanje le-teh, prehodi čez ozke mostove in iskanje prehodov nas prav zabava. Sledj vzpon na greben Haukanie, ki se izgublja nekje v dnu ledenika in odpre se nam veličasten pogled na drugo stran, kjer se razprostira ogromen plato, pokrit s snegom in prav na koncu kraljuje sredi verige nižjih vrhov vršni greben Ancohume. V vsej svoji veličini se nam zdi vrh blizu, vendar vse njegove dimenzije spoznamo že naslednji dan.

Noč je bila mrzla in zjutraj se nam nikamor ne mudi, saj se obeta lep dan, vrh pa se nam zdi tako blizu. Navežemo se na dve vrvi in kot kača ostaja naša globoka sled za nami. Ker se nam sneg udara do kolen in čez, se pogosto menjavamo v vodstvu in počivamo. Včasih noga stopi v prazno, ali pa se kar cel pogreznem do pasu v sneg in ko se izvlečeš, ostane za teboj zelena

praznina. Naša sled izginja daleč za nami, vendar na višini še nismo kaj pridobili. Čas nas pošteno priganja, ko dosežemo vzhodno pobočje Haukanie. Razvežemo se in vsak v svojem tempu nadaljuje pot proti vrhu. Dosežem sedlo med Haukanio in Ancohumo in pred mano se v modro nebo zareže ostra rez JV grebena. Na prvi pogled izgleda zelo težak, vendar z višino postaja vse krotkejši in proti vrhu se popolnoma izgubi v vršni kupoli. Ob 4. uri popoldne sem na vrhu, 6.427 m visoko, najvišje doslej. Utrujenost me je kar dobro zdelala in sedem na cepin, zapičen v led. Vrh objame megla. Vesel in srečen sem. Nič več hoje navzgor, to je glavno. Cili je dosežen. Le pripravljen, dela in prosjačenja je bogato poplačano. Ne morem se prav zbrati. Misli mi begajo od stene do stene, od gore do gore, od dežele do dežele, od človeka do človeka...

Veter razpiha megle, sonce bo vsak trenutek utonilo v Titicaco. Mraz pritiska in veter pridobiva na moči, da se je treba dobro opreti na cepin. Francelj doseže vrh, Vili je še nekoliko nižje, Borut in Miha pa sta že doli na platoju, saj sta se obrnila.

Z lahkimi koraki stopam navzdol. Zmrači se. Počakam

prijatelja, ki se vračata z vrha. Plato se zopet pokaže v vsej svoji razsežnosti. Mesec nam kaže opoldansko gaz, okoli nas pa vstajajo vrhovi drug za drugim. Dosežemo prostor, kjer smo prejšnjo noč bivakirali. Čakajo nas puhaste vreče. Kakšno olajšanje, ko si enkrat v njej...

Še nekaj dni pohajkovanja in ogledovanja La Paza in okolice in naše bivanje v Boliviji se izteče. 3. VII. 1983 se vkrcamo v letalo bolivijske letalske družbe. Mimo nas kot blisk letijo prelepi vrhovi Cordilliere Real, Titicaca se blešči v opoldanskem soncu, La Paz ostaja za nami. Lima nas sprejme s svojo običajno vročino in meglo.

7. julija se zopet vkrcamo v B-747 francoske letalske družbe, ki nas prek Manausa v Braziliji in Cayena v Francoski Gvajani ponese v stari svet.

Popisana je ena najlepših strani mojega življenja, že v bližnji prihodnosti pa odhajam na novo odpravo, ki bo trajala natanko petnajst mesecev in bo popisala najdaljšo stran mojega življenja.

Mirko Pogačar

(KONEC)

Program kina Radovljica

od 8. 3. do 4. 4. 1984

JUŽNJASKA UTEHA
ameriški barvni akcijski film
8. in 14. 3. ob 20. uri
11.3. ob 16. uri

VIKTOR — VIKTORIJA
ameriški barvni film
9. in 11. 3. ob 20. uri

ŽELEZNI ČLOVEK
hongkonški barvni film
10. 3. ob 18. uri, 12. 3. ob 20. uri

NOČ ČAROVNIC — II. del
ameriški barvni film
10. in 13. 3. ob 20. uri
11. 3. ob 18. uri

MAŠČEVANJE INŠPEKTORJA KLUZA
angleška barvna krimi komedija
15. in 20. 3. ob 20. uri,
18. 3. ob 16. uri
16. in 21.3. ob 20. uri,
18. 3. ob 18. uri

HOROSKOP
francoski barvni zabavni film
17. 3. ob 18. uri, 18. 3. ob 20. uri

PREVARANTI
ameriški barvni zabavni film
17. in 19. 3. ob 20. uri

MRZEL KOT LED
Zahodnonemški barvni film
22. in 26. 3. ob 20. uri,
25. 3. ob 16. uri

VNETI DUHOVI
italijanski barvni zabavni film
23. in 28. 3. ob 20. uri

OROŽJE
PROTI UGRABITELJEM
ameriški barvni film
24. 3. ob 18. uri,
25. in 27. 3. ob 20. uri

ONA V KASARNI
italijanski barvni zabavni film
24. 3. ob 20. uri, 25. 3. ob 18. uri

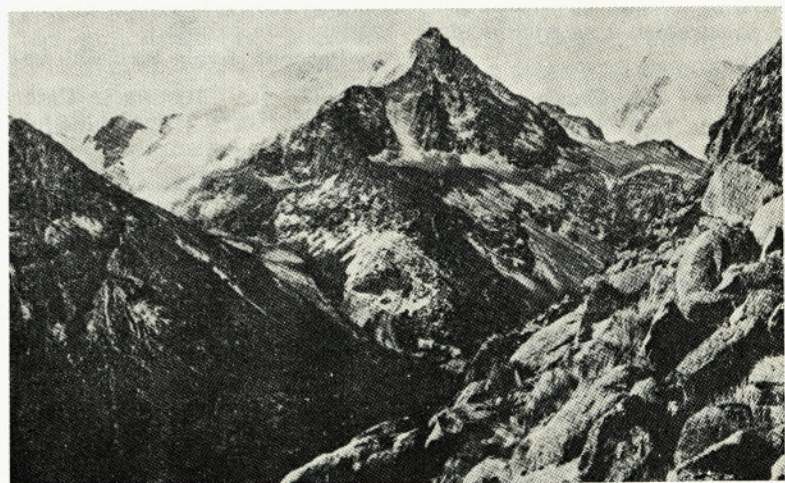
ZAKAJ SE NE BI DRŽALI LJUBEZNI
italijanski barvni zabavni film
29. 3. in 3. 4. ob 20. uri

NOČNI JASTREBI
ameriški barvni kriminalni film
30. 3. ob 20. uri. 1. 4. ob 18. uri

REŠI SE KDOR SE MORE
ameriški barvni zabavni film
31. 3. ob 20. uri. 1. 4. ob 16. uri

SPET SEM SAMSKI
francoski barvni zabavni film
31. 3. ob 18. uri, 2. 4. ob 20. uri

VEM, DA VEŠ, DA VEM
italijanski barvni film
1. in 4. 4. ob 20. uri

Chearoco (6127) in »Matterhorn« — foto J. Pretnar

VERIGA je glasilo delovne organizacije Slovenske železarne — Veriga Lesce, n. sol. o. Izhaja enkrat mesečno. Ureja ga uredniški odbor: Pavel Bizjak, Marjan Stiperski, Ivanka Korošec, Polona Lukan, Ivanka Sodja. Odgovorna urednika sta Franc Čop in Miloš Janša. Glasilo je po 7. točki 36. člena Zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu in mnenju republiškega komiteja za informiranje prosto plačila prometnega davka. — Tiska Tiskarna Ljubljana.